

New Age vagy elektronikus középkor?

Szkeptikusok II. Országos Találkozója

Gyakran hallunk olyan jelenségekről, érdekes esetekről, melyeknek vitatott a természetes vagy földi eredete. Sokak szerint ezek az emberiség új korszakának kezdetét, az ún. new age-et jelzik, mások szerint viszont középkori babonák jelennek meg újra, méghozzá elektronikus köntösben. Tavaly a székesfehérvári csillagászok ötletét karolta fel A Szabadművelődés Háza, és több tudományos szervezettel és kiadóval együtt valósította meg a Szkeptikusok I. Országos Találkozóját, mellyel — úgy tűnik — hagyományt sikerült teremteni. Az idei találkozóra október 26-án, szombaton került sor, melyet Székesfehérvár Önkormányzata, A Szabadművelődés Háza, a Tényeket Tisztelők Társasága a Magyar Asztronautikai Társaság Székesfehérvári Csoportja, a Természet Világa szerkesztősége, a Magyar Csillagászati Egyesület és a TIT Fejér Megyei Egyesülete szervezett. A reggel 10 órakor kezdődő program bevezető előadásában dr. Beck Mihály akadémikus és dr. Bencke Gyula fizikus arra a kérdésre kereste a választ, hogy valóban új korszakról van-e szó vagy csak egy új kőről. Az egészséges kételkedésre hívták fel a figyelmet jelmondatukkal, mely így szól: „Gondolkodom, ha már vagyok!” Utánuk dr. Czelnai Rudolf akadémikus a tudomány helyzetéről beszélt az (ál)információ korában. Dr. Almár Iván csillagász előadásában — egy a napokban bemutatott mozifilm kapcsán — arra a kérdésre válaszolt, kell-e féltünk az idegen lényektől. Ebédszünet után Csaba György Gábor az asztrológia évezredes útjáról mesélt, kiemelve a világvége-jóslatok paradox voltát. Dr. Mézáros István bemutatóval egybekötött előadásán a hipnózisról tudhattuk meg, mi benne a mítosz és mi a valóság. Dr.

Lukács Béla egy nemrégiben felröppent tudományos szenzáció kapcsán a „marslakók” és a földi élet eredetét boncolgatta. Végül, de nem utolsósorban vendégünk volt Molnár Gergely bűvész is, aki „Parajelenség vagy bűvész-trükk?” címmel tartott bemutatót. A nap végén a Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló Meade gyártmányú távcsövével az érdeklődők néhány szép égi objektumot is megtekinthettek. Mivel a csillagászat az a tudományág, amely leginkább szenved az áltudományok és az irracionális irányzatok keltette örülettől, szükség lenne hasonló kezdeményezésekre másutt is. Lehet és kell is lépni az ügyben, hiszen ha a rossz gyerekre ráhagyjuk a helytelen viselkedést, akkor meg lesz győződve arról, hogy neki van igazza.

Trupka Zoltán

Hajnali holdfogyatkozás

Miután 3 órakor ébresztett az óráim, lelkesen felkeltem, és helyet foglaltam a tetőablakom alatt. (Mire nem jó egy tetőablak! Megkímélt a hidegben való észleléstől — de azért, ha a Hold nem látszott volna onnan, akkor kimentem volna a szabadba.)

Egy kis ideig távcsövel is lestem a Holdat (10x46 M), de már-már kezdtem türelmetlenkedni. Sebaj, gondoltam, úgysem árt egy kis éjszakai olvasás, plusz egy ki szemrontás. Aztán már szinte percenként néztem a Holdat, de még mindig semmi! Ellenőriztem a holdfogyatkozásról szóló adatokat, miszerint a teljes árnyékba lépés 01:12 UT-ra várható. Már épp arra gondoltam, milyen jól jönne egy bögre észlelőtea, amikor az ablakon kipillantva látom, hogy a Hold „felső” részéből hiányzik egy kis harapás (01:20 UT). Igaz, 01:12-re volt jelezve a kezdet, de akkor nem nagyon vettem észre a picit árnyékot. Riasztottam a tesómat. Jött is, és segített összeszerelni a fotós cuccot. És akkor szépen sorjában elkezdtem fotózni a fázisokat. Csodálatos volt látni, amikor éppen eltűnik a vékonyka holdsarló az égről. (Bár nagyon halványan látszott az egész Hold.) Aztán Murphy törvénye

szerint jöttek a felhők, de kedvemet ez nem törte meg. Monoklimmál kémlentem az eget, hátha látom még a sarlót, majd egy idő után gondoltam, jobb lesz pihentetni a szemem, mert már alig láttam, mindent csak homályosan. Mindez 02:40 UT-kor volt. Vártam, hogy a Föld árnyéka tovább vándoroljon, és kibukkanjon a vékony sarló a másik oldalon.

A felhők ezalatt szorgalmasan gyülekeztek, és sajnos betérítették a fél eget (éppen a Hold környékén!), végül már semmit sem lehetett látni. Aztán hajnali 03:15-kor (amikor felkeltem) láttam a Holdat az „alsó” oldalán lévő földárnyékkal. Gyönyörű volt! Az égbolt sötétkék, égi kísérőnk pedig (néhány felhőcskétől övezve) ragyogó narancssárga. Gyorsan ellőttem rá egypár kockát, de mivel ismét kezdte befedni az eget a felhőfüggöny, és hamar kivilágosodott, ezért úgy gondoltam, hogy befejezem az észlelést.

Az hiszem, megérte felkelni, bár másnap kissé bágyadtan mehettem az első fotókiállításomra.

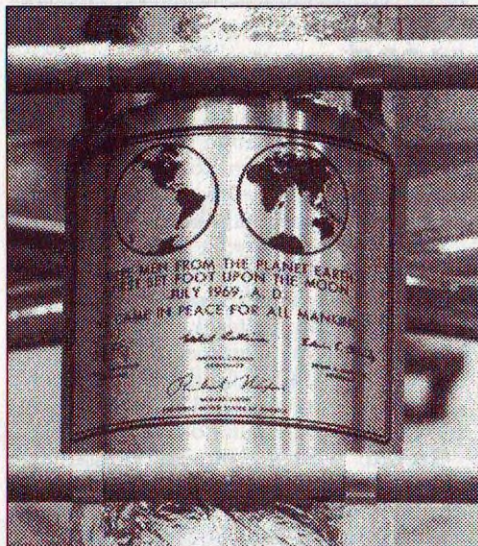
Szabó Judit Nóra

Űrhajózási tévedések A Függetlenség Napjában

Szerintem kétféle jó sci-fi van. Az, amelyik valós alapokra helyezve mutat be egy fiktív történetet és az, amelyik abszolút fiktív. Előbbire jó példa a Harmadik típusú találkozások, az utóbbira pedig a Csillagok háborúja. Napjaink sikerfilmje, *A Függetlenség Napja* a valós alapokon nyugvó fiktív történet megvalósítását tűzte ki célul. A film azonban tartalmaz néhány nyilvánvaló asztronautikai hibát, ami már csak azért is érthetetlen, mert a film amerikai. Az USA pedig ugyebár űr nagyhatalom.

A filmben a Föld képét a világűrből illúzió-rombolóan egyszerűen ábrázolták. Ez talán csak izlés kérdése, de tárgyi tévedésnek számít az, hogy az USA űrparancsnoksága nem a washingtoni Pentagonban, hanem a NORAD-dal együtt a Cheyenne-hegységben van. Súlyos hiba az is, hogy az Apollo-11 emléktáblája nem sík lemez és nem a Hold

talajába ejtve hagyták hátra Armstrongék, hanem a holdkomp egyik lábára szerelték fel, ívesen meghajlítva.

Honnan veszem mindezt? — kérdezheti most az olvasó. Láttam ugyan, de nem jártam a Pentagonban, és természetesen az űrben és a Holdon sem. De A Függetlenség Napjában sokat emlegetett NORAD-ról és az űrparancsnokságról részletesen olvashatunk az Űrhadviselés (Arzenál Könyvek) című könyvben. Ennek 72. oldalán ez áll: „...az USA Légierő Világűr Parancsnoksága [...] szintén a NORAD Cheyenne-hegységben lévő központjában helyezkedik el”. Az Apollo-11 holdon járt űrhajósai által és az azt követő minden út során hátrahagyott emléktáblákról számtalan könyvben és folyóiratban jelent meg kép. Az általunk közölt képen is jól látszik, hogy az ívelt emléktábla a holdkompon kapott helyet. Angol szövegének fordítása szerint „A Föld bolygó emberei itt tették az első lépést a Holdon Kr. u. 1969. júliusában. Békével jöttünk az emberiség nevében.” Nem így A Függetlenség Napja ufósai — de ez már a történet fiktív, science-fiction része...

Németh Csaba

MCSE-programok

Budapest: Keddenként tartunk ügyeletet a BME R Klubjában (XI. Műegyetem rakpart 9.) 18–21 óra között. Távcsoépítési tanácsadás, cserebere, előadások, a Budapesti Csoport találkozói.

Hajdúböszörmény: A Monolit Ifjúsági Klubban minden héten kedden 18 órától tartjuk csillagászati összejöveteleinket. Előadások, filmvetítések, derült ég esetén észlelés (cím: Újvárosi u. 13.).

Pécs: Az APCSE Csillagászati Klubja (Pécs, Szent István tér 17.) minden hétfőn 18 órától várja a tagokat.

Szeged: A Szegedi Csillagvizsgálóban tartjuk összejöveteleinket keddenként 18 órai kezdettel, derült idő esetén észlelés a Csillagvizsgáló kisebb műszereivel.

Zalaegerszeg: minden hónap első szombatján 18 órától várja a Zalaegerszegi Csoport tagjait és a környékbeli amatőr csillagászokat a Zala Volán Rt. Kultúrtermében (Zalaegerszeg, Gasparich u. 16.).

Ráktanya téged is vár!

Ráktanya a Bakony sötét ege alatt, gyönyörű természeti környezetben található. Az alábbi időpontokban közös észlelésre invitáljuk a tapasztaltabb és a kezdő észlelőket egyaránt! Ismerkedjünk a csillagos éggel tökéletes körülmények között! Lehetőleg mindenki hozza el saját műszerét is! Rossz idő esetén diavetítéssel színesített előadásokat tartunk. A következő időpontokban tartjuk észleléseinket: **1997. jan.** 10–12.; **febr.** 7–9., **márc.** 7–9. A részvételi díj éjszakánként 150 Ft (nem tagoknak 250 Ft).

Figyelem! A tavaszi Hale-Bopp észlelőtábor tervezett időpontja: 1997. ápr. 1–6.

Jelentkezés Sárneckzy Krisztiánnál (1132 Budapest, Kádár u. 11–13.; tel.: 153-4902; e-mail: sky@iris.elte.hu).

ELADÓ 130/870-es Newton-távcső 20%-os kitakarással, fókuszírozóval, PVC tubusban. *Csatlós Géza, tel.: 274-3070*

ELADÓK kiváló minőségű keresőtávcső-objektívek (57/180, 1000 Ft/db; 48/280, 1500 Ft/db). *Tel.: 186-2313*

KÖZEPES MÉRETŰ LENCSES MŰSZEREKHEZ 3 db finommozgatással ellátott állványra rászerezelt mechanika eladó. Ára: 10 300 Ft/db. 3 db 110 cm magas fém fotoállvány: 2800 Ft/db. 1 db 20 cm-es tükörátmérőig állványra szerelt komplett mechanika (12 800 Ft), amíg a készlet tart. *Réti Lajos, 9023 Győr, Ifjúság krt. 51. 4/15. Tel.: (96) 432-663*

ELADÓ Zeiss C80/500 refraktor, C80/500 objektív, C63/840 Telementor — külön tubus, tengelyrendszer, faállvány, okulár-(pár)ok binokuláris tubushoz, binokuláris tubus. *Sebők György, tel.: 131-7205*

ELADÓ 63/840-es Zeiss objektív foglalatlanban (20 ezer Ft). Zeiss síktükrök: 100x130-as (10 ezer Ft) és 125x165-ös (15 ezer Ft). *Berente Béla, 2755 Kocsér, Széchenyi u. 19.*

ELADÓ gyári tükör 270/2500-as; amerikai gyártmányú, 210 mm átmérőjű Cassegrain-Makszutov rendszer optikai elemei komplett. Ár: megegyezés szerint! *Kedves György, 4264 Nyirábrány, Hajnal u. 23. Tel.: (52) 208-300*

ELADÓ kítűnő állapotú Zeiss óragép tengelykereszttel, finommozgatással, állványnyal (Telementor). 140/950 Csatlós-tükör tubusban, felfogó résszel. AS 63/840 optika, külön csőben. *Jankovszky János, tel.: 180-1598*

ELADÓ 1 db 100/1000 Newton-reflektor 2 db okulárral (Uránia-termék), ára 25 ezer Ft. *Bozány Imre, 2673 Csitár, Petőfi u. 30.*

ELADÓ 10x80-as (cserélhető okulárokkal) és 25x100-as binokulár. *Szabó Sándor, 9400 Sopron, Baross u. 12. Tel.: (99) 332-548*

ELADÓ 3 db 25x25 mm-es zenitprizma, 1 db Hand-Spektroskop (kézi színképelemző), Zeiss gyártmány, eredeti állapotban, gyári dobozával! *Vingler Béla, 9171 Győrújfalú, Arany J. u. 11. Tel.: (96) 339-259*

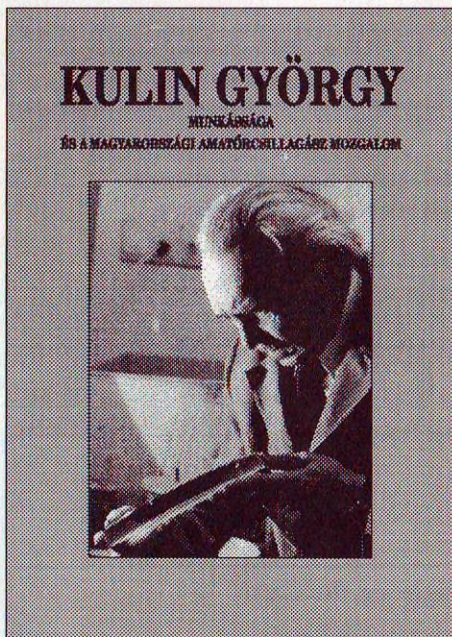
ELADÓ 81/280-as T-réteges akromát okulárral (5500 Ft). *Tóth Gyula, 1211 Budapest, Kossuth L. u. 71/a. 5/17. Tel.: 420-7901*

ELADÓ egy 125/300-as paraboloid tükör, megfelelő méretű segédtükörrel (5000 Ft). A főtükör anyaga kitűnő optikai üveg, vastagsága az átmérő negyede. Mindkét optikai elem alumíniumozásra szorul. *Weintraut József, 7720 Pécsvárad, Munkácsy M. u. 17.*

ELADÓ 104/900-as Revue Apollo reflektor eredeti állapotban, 3 okulárral, hold- és nap-szűrővel. *Egri Alajos, 1024 Budapest, Margit krt. 29/b. Tel.: 115-0583*

Változócsillag Atlasz

Jelenleg a következő VA füzetek állnak rendelkezésre: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. Az A/5-ös térképfüzetek ára darabonként 100 Ft. A VA-k a rovatvezetőtől rendelhetők meg, rózsaszín postautalványon történő befizetéssel (*Kiss László, 6701 Szeged, Pf. 596*).

A Kulin-émlékfüzet az MCSE-től rendelhető meg, rózsaszín postautalványon. Ára 250 Ft, tagoknak 200 Ft.

Új GEMINI-TERMÉKEK!

ESZTÉTIKUS ÖNTÖTTVAS ELLENSÚLY SZORÍTÓCSAVARRAL, TÖRTFEHÉR SZÍNBNEN (FURAT IGÉNY SZERINT):

3 kg 2600 FT; 5 kg 3400 FT

ÓRAMŰ KÉSZLET (LÉPTETŐMOTOR + VEZÉRLŐÁRAMKÖR DOBOZBAN, SZABÁLYOZHATÓ FORDULATSZÁM

(4-25/PERC), IRÁNYVÁLTÁS): 7890 FT

GEMINI ASZTROFOTÓS FINOMMOZGATÁS KÉSZLET

2 LÉPTETŐMOTORRAL: 19 900 FT

AZ ÁRAKHOZ A POSTA- ÉS CSOMAGOLÁSI DÍJ HOZZÁADANDÓ! A BEVÉTEL 5%-ÁT AZ MCSE SZÁMLÁJÁRA UTALJUK!

DÁN ANDRÁS, 2091 EYEK, ALSÓHEGY U. 7., Tel.: 06-20-444-911; 06-22-223-022 (ESTE)

BABYLON BBS

Tel.: (29) 446-230; 14400 bps, nyitva 0-24 óráig

Megnyílt a **Babylon BBS**! Minden érdeklődőt szeretettel várunk! A csillagászat mellett demókkal, programozással és minden olyan dologgal szeretnénk foglalkozni, ami Téged és másokat is érdekel. Várjuk ötleteidet, javaslataidat és újabb támogatók jelentkezését.

További információ: Kiss Szabolcs, 2251 Tápiószecső, Kátai út 99., tel.: (29) 446-015, munkahely: (1) 269-3131 vagy Benicsák Péter, E-mail: scott@fv.bjkmf.hu

Eladók finommozgatással ellátott kis méretű távcsőmechanikák háromlábú faállvánnyal 50/540-től 72/500 lencsés műszerekhez. Réti Lajos, 9023 Győr, Ifjúság krt. 51. 4/15.